

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/26-01459
Otsuse kuupäev 29.03.2026
Komisjoni koosseis Kai Amos

Tarbija
Kaupleja Elektrilevi OÜ (11050857)

Tarbija nõue Leppetrahvi tühistamine või vähendamine

Resolutsioon:

1. Jätta tarbija nõue rahuldamata.

Kui vaidlevad pooled otsusega ei nõustu, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit kirjalikult teavitama otsuse täitmisest 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija sõlmis 05.12.2023 kauplejaga tähtajatu võrgulepingu nr 8566942819/2, võrgulepingule kohaldati kaupleja võrgulepingu tüüptingimusi madalpingel kuni 63 A. Tarbija teatas 27.10.2025 kauplejale, et kuna maja ümbrus oli seoses fassaadi ja vundamendi soojustustöödega lahti kaevatud, paigaldas ta elektrikaabli maa sisse, et vabaneda õhuliinidest. Kaupleja esitas tarbijale 30.11.2025 tüüptingimuste p 11.8 alusel leppetrahvi nõude summas 750 eurot elektrivõrgu omavolilise ümberehitamise eest. Tarbija ei nõustunud trahviga põhjendusel, et tarbija tegevus ei tekitanud kauplejale kahju, ei ohustanud võrgu toimimist ega halvendanud võrgu seisukorda. Tarbija mõõnis, et ehk oleks pidanud kauplejat eelnevalt muudatustest teavitama, ta tegi ettepaneku vähendada leppetrahvi 150 euroni, kaupleja sellega ei nõustunud.

Tarbija palub tuvastada, et kaupleja leppetrahvi nõue tervikuna ei olnud põhjendatud ega mõistlik, alternatiivselt palub leppetrahvi vähendada 150 euroni.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vaidles tarbija nõudele vastu. Tarbija nõue on põhjendamatu, tarbija rikkus lepingutingimusi ning ehitas omavoliliselt ümber nii võrku kui muutis ka liitumispunkti asukohta, tarbija eemaldas ilma loata kauplejale kuuluva õhuliini. Võrgulepingule kohalduvate tüüptingimuste punkt 11.8 kohaselt on võrgu ümberehitamine või võrguühenduse (liitumispunkti) asukoha omavoliline muutmine keelatud ning tegemist on olulise rikkumisega. Nimetatud

tegevuste tuvastamisel on võrguettevõtjal õigus nõuda ostjalt leppetrahvi 750 eurot rikkumise kohta. Kuigi p 11.8 kohaselt oli kauplejal õigus tarbija taotlusel leppetrahvi konkreetsel juhul põhjendatud suuruseni vähendada, siis kaupleja ei pidanud vähendamist võimalikuks. Tarbija rikkus kahte lepingutingimust (võrgu omavoliline ümberehitamine ja liitumispunkti muutmine). Kuigi kauplejal oli õigus iga rikkumise eest määrata tarbijale eraldi leppetrahv 750 eurot, siis kaupleja määras vaid ühe leppetrahvi.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga leidis, et tarbija nõue ei kuulu rahuldamisele.

Pooled sõlmisid elektrituruseaduse (ELTS) sätete kohaselt võrgulepingu, mille sõlmimisel tuleb lähtuda ELTS sätetest (ELTS § 83 lg 1), selle seadusega reguleerimata osale kohaldatakse võlaõigusseadust (ELTS § 83 lg 3). Võlaõigusseaduse (VÕS) § 8 lg 2 kohaselt on leping lepingupoolele täitmiseks kohustuslik. VÕS § 76 lg 1 tuleb kohustus täita vastavalt lepingule või seadusele. VÕS § 100 kohaselt on kohustuse rikkumine võlasuhtest tuleneva kohustuse täitmata jätmise või mittekohane täitmine.

Pooled ei vaidle selle üle, et on sõlminud võrgulepingu ja et võrgulepingule kohaldatakse kaupleja tüüptingimusi, samuti ei vaidle nad selle üle, et tarbija ehitas kaupleja võrku ümber ja muutis liitumispunkti asukohta. Pooled vaidlevad selle, üle, et kas kaupleja poolt tarbijale esitatud leppetrahvi nõue on põhjendatud.

Leppetrahv on VÕS § 158 lg 1 kohaselt lepingus ettenähtud lepingut rikkunud lepingupoole kohustus maksta kahjustatud lepingupoolele lepingus määratud rahasumma. Kuna tarbija vaidlustas kaupleja poolt leppetrahvi määramise, peab komisjon tarbija nõude osas esmalt tuvastama, kas tarbija rikkus parkimislepingu tingimusi.

Riigikohus selgitustel (lahend nr 3-2-1-36-17 p 11) pidi kaupleja leppetrahvi nõude osas olema täidetud järgmised eeldused: poolte vahel on kehtiv leping (sh kehtiv leppetrahvikokkulepe); võlgnik on lepingulist kohustust rikkunud (VÕS § 100); võlgnik vastutab rikkumise eest, v.a juhul, kui lepinguga on kokku lepitud võlgniku teistsugune vastutusstandard (VÕS § 103 ja 160); võlausaldaja on leppetrahvi nõudmisest võlgnikule mõistliku aja jooksul pärast rikkumise avastamist teatanud (VÕS § 159 lg 2).

Komisjon kontrollis kaupleja leppetrahvi nõude eelduste täitmist. Komisjon tuvastas, et poolte vahel kehtis 2025.a leppetrahvi nõude esitamise ajal võrguleping nr 8566942819/2 ning võrgulepingule kohalduvad kaupleja võrgulepingu tüüptingimused madalpingel kuni 63 A. Tüüptingimuste p 11.8 oli toodud kehtiv leppetrahvikokkulepe, millise kohaselt kuulus leppetrahv kohaldamisele juhul, kui tarbija ehitab ümber omavoliliselt võrgu või kui tarbija muudab omavoliliselt liitumispunkti asukohta.

Tarbija ei vaidle vastu, et ta ehitas võrgu ümber omavoliliselt (viis õhutrassi maa alla) ning muutis võrguühenduse (liitumispunkti) asukoha omavoliliselt, kuid tarbija hinnangul ei ole tegemist lepingu rikkumisega. Selle heastas tarbija hinnangul asjaolu, et ta ise teatas 27.10.2025 kauplejale tehtud muudatustest. Kauplejale ei kaasnenud tarbija tegevuse tulemusena kahju, kaupleja on tarbija poolt tehtud muudatused vastu võtnud ning teinud dokumentides vastavad muudatused.

Tarbija ei vaidle vastu, et ta on kauplejaga sõlminud leppetrahvikokkuleppe, kuid tarbija hinnangul on ta kauplejaga võrreldes ebasoodsamas olukorras, kuna tal puudub võimalus võrguettevõtjat valida ja tal puudub võimalus pidada võrguettevõtjaga enne lepingu sõlmimist tüüptingimuste osas läbirääkimisi. Tarbija hinnangul on leppetrahvi määr 750 eurot liiga kõrge, see ületab oluliselt tema aastast võrgutasu. Neil asjaoludel tarbija leiab, et leppetrahvi nõue ei ole põhjendatud.

Komisjon kontrollis leppetrahvi nõude eelduste täitmise osas, et kas tarbija võis lepingut rikkuda. Komisjon tuvastas tarbija poolt lepingu rikkumise, seejuures rikkus tarbija mõlemat tüüptingimuste p 11.8 toodud leppetrahvi nõude alust, see ilmneb järgmistest asjaoludest.

1) Tarbija eeldas ekslikult, et võrgu ümberehitamiseks piisab vaid kaupleja teavitamisest. Seejuures teavitas tarbija kauplejalt mitte enne võrgu ümberehitamisele asumist, vaid ta teavitas tehtud tööst. Tarbija ei teatanud komisjonile, millisel õiguslikul alusel oli tal õigus võrku ümber ehitada ja millisele lepingutingimusele tuginedes ta leidis, et piisab kaupleja teavitamisest.

2) Seadusandja on lugenud elektrivarustuse võrkude ehitamist ja toimimist sedavõrd oluliseks, et seaduses on otsesõnu öeldud, kes tohib võrku ehitada - jaotusvõrguettevõtja tegevusloas nimetatud teeninduspiirkonnas võib võrku või liini ehitada ja/või võrguteenuseid osutada üksnes see jaotusvõrguettevõtja ise (ELTS § 60 lg 1). Tarbija ei ole komisjonile esitanud tõendeid, et temale on välja antud tegevusluba, mille alusel ta võib võrku ehitada. Seega komisjon järeldab, et tarbija võrgu ümberehitamise ja liitumispunkti asukoha muutmise tegevusel puudus õiguslik alus. Tarbija rikkus võrgulepingust tulenevat kohustust.

3) Seadusandja ei näe ette, et iga tarbija alustab võrguettevõtjaga enne lepingu sõlmimist võrguteenuse osutamise tüüptingimuste üle läbirääkimisi. Võrguettevõtja kooskõlastab võrguteenuste osutamise tüüptingimused Konkurentsametiga (ELTS § 73 lg 1). Konkurentsamet ei kooskõlasta tüüptingimusi, kui nende sisu ei vasta võrgutasude kooskõlastamise aluseks olnud võrguettevõtja ja võrguteenuste kasutaja õiguste ja kohustuste tasakaalule või kui tüüptingimus kahjustab teist poolt ebamõistlikult võlaõigusseaduse tähenduses (ELTS § 73 lg 2).

4) Tarbija võrgulepingule kohalduvad kaupleja võrgulepingu tüüptingimused, millised kehtivad alates 01.10.2024. Konkurentsameti kooskõlastas need tingimused 16.08.2024 otsusega nr 7-10/2024-019. Muuhulgas kooskõlastas ka tüüptingimuste p 11.8, milline sisaldab leppetrahvikokkulepet, seega eelduslikult ei esinenud tüüptingimuste p 11.8 osas kooskõlastamata jätmise aluseid (ELTS 73 lg 2).

5) Tüüptingimuste p 5.3.2 kohaselt loetakse oluliseks võrgulepingu rikkumiseks ostja poolt võrguettevõtja võrgus omavoliliste tööde tegemist. Tüüptingimuste p 11.8 kohaselt loetakse oluliseks rikkumiseks võrgu ümberehitamist või võrguühenduse (liitumispunkti) asukoha omavolilist muutmist. Omavoliline tähendab, et tarbijal puudus võrgu ümberehitamiseks ja liitumiskoha muutmiseks kaupleja eelnev luba. Komisjon tuvastas, et tarbija rikkus võrgulepingust tulenevat kohustust oluliselt.

Komisjon tuvastas tarbija poolt võrgulepingu kaks olulist rikkumist ja leppetrahvi nõude eelduste täitmise. Leppetrahvikokkuleppe kohaselt tekkis kauplejal õigus esitada tarbijale iga rikkumise kohta leppetrahvi nõue summas 750 eurot, kaupleja esitas ühe leppetrahvi 750 eurot.

Komisjon ei tuvastanud leppetrahvi nõude osas selle tühisuse aluseid. Tarbija nõue ei ole

põhjendatud ja ei kuulu rahuldamisele.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos

/allkirjastatud digitaalselt/